

GYŐRI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP, A GYŐRI FÜGGETLENSÉGI és 48-as PÁRT KÖZLÖNYE.

Helyben:	Előfizetési ára:	Vidéken:	FŐSZERKESZTŐ:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
egész évre . . . 16 K — f.	egész évre . . . 20 K — f.	egész évre . . . 20 K — f.	Dr. RAAB GÉZA.	Baross-ut 11. szám. I. emelet. Telefon 111.
félévre 8 K — f.	félévre 10 K — f.	félévre 10 K — f.	FELELŐS SZERKESZTŐ:	Hirdetések árszabály szerint számíttatnak.
negyedévre . . . 4 K — f.	negyedévre . . . 5 K — f.	negyedévre . . . 5 K — f.	BÉKEFI DEZSŐ.	Egyes szám ára 6 fillér.
egy óra 1 K 50 f.	egy óra 1 K 80 f.	egy óra 1 K 80 f.		Nyitlér sora 50 fillér.

♣ társadalom vértanui.

Régen tul kellene lennünk azon a koron, mikor még merő előítéletek, bigott felfogás miatt ártatlanok vérért kivánták s mégis elmaradottságunk minduntalan megnyilvánul egy-egy kétségbeesett leány önfelédttetésében, egy-egy piciny gyermek holttetemében.

Azok a még alig kifejezett arcok, mintha ganyos kacaj vonásával meredtek volna meg s a piciny, gügyögni sem tudó ajkak mintha felénk kiáltanának: »Mit büszkélkedtek ti a haladással, a felvilágosodottsággal, mikor mi némán bár, de tagadhatatlanul bizonyíthatjuk a maradiságtokat, az ósdi felfogást, mely alól ti szabadulni nem tudtok s mely miatt mi tiszavirág életére vagyunk kárhozthatva.«

Pirulnunk kellene, hogy érezhetjük a vádat. Ma, mikor küzdünk, hogy a gyilkosoknak kegyelmezzenek, ma mikor az egész vonalon küzdünk azért, hogy minden élő lény dolgozhassék, hogy megéljen s elősegítjük a megélhetésében, ma másként nem tudunk, vagy nem akarunk védekezni az ilyen kis gyermekek pusztítása ellen, mint-hogy intőpéldaképpen elcsukjuk a kis tetem világrahozása előtt és után, testileg és lelkileg sokat szenvedett — anyát.

Hol itt az igazság, melynek elérésére törekednünk kell. Érezzük-e a megnyugvást, melyet valódi büns elítélésekor minden igazságos ember érez?

Nem. Valami ür támad bennünk, talán némileg igazságtalanságot érzünk, hogy az bünhődik teljes mértékben oly bünért, melyet nem egyedül követett el s melyet bizonyos kényszerítő körülmények hatása alatt vitt véghez.

Ha valaki lop s a legkisebb jel arra mutat, hogy eme bűncselekmény elkövetésekor segítőtársa volt, az igazság szent nevében minden rendelkezésre álló eszközt megragadnak a bűntárs kézrekerítésére, hogy kiszabják rá a méltó büntetést.

Helyesen van. A büns bünhőd-jék. De ily tekintetekben ne legyen különbség a bünök milyenségében.

Küzdjünk meg és győzzük le a bünsöket egyenlő erővel.

A társadalom, mely szereti a vizsgálóbíró szerepét játszani a bünök kikutatásánál, ne álljon meg a féluton, hanem mondjon ítéletet is.

Ha ezt elérnök, megszűnnék az ósdi felfogás, megszűnnének az előítéletek, melyek a szerencsétlen lányokat bünbe kergetik, mert különben a társadalom önmagát lenne kénytelen elsősorban elítélni.

Ennél a lépésnél azonban nem szabadna megállani, ha gyökeres orvoslást akarunk. Büntessék szigoruan azt is, ki tudatában van annak, hogy hibáját jóvá nem teheti törvényes eszközökkel s mégis bünbe sodor meg-gondolatlan lényeket.

Ezeknek a büntényeknek így két mártyrja van: egy kis gyermek, kinek egyedüli büne az, hogy született s egy nő, aki bünhődik, mert mint ember, hitt és szeretett.

Ennek a bünhődése súlyos, a büntetések egész seregét kell elviselnie: a csalódást, a mardosó kint, hogy őlt s azt a büntetést, melyet a »társadalmi rend« fenntartása végett reá a király nevében kiszabtak.

A sors keserű játéka, hogy egy szerencsétlen gyenge nőnek kell a vál-lára venni mindazt a büntetést, amelyet öntudatlanul elkövetett cselekményeért tulajdonképpen másokat illetne.

A huszadik században élünk, mikor valamennyien hirdetni szeretjük a mi felvilágosodottságunkat, amikor kutatva keressük a tiszta igazságot — mások büneiben, igyekezzünk felvilá-gosodottak és igazságosak lenni.

Ne engedjük, hogy mások bünei-ért egyesek bünhődjenek a legsúlyo-sabbban. Döntsük le az ujkori Molochot, az ostoba előítéletek bálványát, mely ártatlan gyermekáldozatokat követel,

mely kényszeríti az anyát, hogy kezeit szeretetteljes ápolás helyett, gyilkosság eszközeül használja fel. Akkor nem fogunk oly gyakran borzadni, irtózat-tal gondolni arra, hogy igenis vannak anyák, kik nem szeretetet, hanem gyű-löletet éreznek gyermekeik iránt, akik életet adnak gyermekeiknek és aztán vadállatias kegyetlenséggel elrabolják tőlük az életet, de nem kell szána-lommal sem gondolnunk az olyan ese-tekre, melyek időről-időre két mártyr-t szolgáltatnak.

Cselédmizeriák.

Állítsanak hatósági elhelyezőt.

Az előtt a cselédmizeriáknak meg volt az idejük. Összeestek a mizeriák az aratás idejével De aratás után, mikor a mezőgaz-dasági munkák véget értek beseregtek a lányok a városokba „telelni“ s ha hosszabb időt csak ritkán, a legtöbb mégis kitöltött 7—8 hónapot egy helyen.

Ma már szinte különlegességszámba megy, ha akad egy cselédlány, ki egy helyen csak néhány hónapot is kitölt a téli idején alatt. Általánosságban kevés a cseléd.

Ha az okot keressük azt hamar meg-találjuk.

A mai cselédlányok, kik a mezőgazda-sági munkák befejeztével betódulnak a vá-roshoz, sietve keresik fel „az embernyszűz-dék, a szegény lányok vérért kiszipolyozó, kiszák-mányoló nagytökékek gyárait. Itt természetesen csak azt a munkát fizethetik meg, melyet az ehhez a munkához nem szokott leányok végeznek. Ez a munka pedig nem ér többet, mint amennyit manapság a gyárakban álta-lánosságban fizetnek a leánymunkásoknak.

Pénzértékben ez természetesen több, mint amennyi készpénzt, szolgálatban keres-hetnek, de ebből a pénzből viszont kénytele-nek magukat élelemmel és szállással ellátni.

Ezek a kiadások pedig, jöllehet meg sem közelítik azt az élelmet és szállást, amit ha szolgálnak kapnának, mégis felemészti ke-resményüket oly mértékben, hogy végered-ményként nem marad annyi pénzük, mint szolgálatban kapnak.

A gyárakat nagy részük el is hagyja, de teljesen beléjük nevelődik az anyagiasság. Ujabb helyükön aztán, ha bárhogy becsül-nék is meg és akarnák bevonnai a meleg családi tűzhely köré, előtte csak a gyári rendszer lebeg.

S azok, kik gyárakba még nem jártak

Schwechati és pilseni sör

állandóan frissen csapolva, kitűnő kávéházi italok, izletes ételek, tisztán kezelt borok. — Figyelmes kiszolgálás. — Mérsékelt árak. — Zártkörű társaságoknak külön helyiségek.

Stoiber Márton diszesen átalakított **Vigadó** kávéháza és éttermében Győrött, a Széchenyi-téren.

elsajátítják azoktól, kik voltak alkalmazva már gyárban, a rendet, melyet meghonosítani egyik helyükön sem tudnak, járnak egy-két nap, vagy hét időközökben egyik helyükről a másikra.

Jóllehet akárhányszor felmondás nélkül vándorolnak s nincs hely, nincs fórum, mely a cseléd tartók panaszait felvenné és elintézné.

Segíteni ezen a vándorlásban a hatósági elhelyező intézettel lehetne. Elvégre ez a közönség érdeke, hogy segítve legyen.

A cseléd tartó közönség az egy-két héti, vagy napig szolgáló cseléd könyvébe részben nem mer, részben nem akar beírni olyat, ami bár rossz fényt vet az illető vándor cselédre, mégis az igazságnak tökéletesen megfelel.

Ezek a cselédek aztán a róluk semmit el nem áruló könyvvel mehetnek helyről-helyre, kihuzhatják az időt, az ő kényők kedvük szerint. Ellenük senki feljelentést nem tesz, ha törvénybe ütköző cselekményt követnek is el, mert óvakodni akarnak a sok lótas-futástól.

Eltekintve, hogy óriási morális haszna lenne a közönségnek, ha a cselédek munkanélküliségük alkalmával hatósági óltalom alatt lennének, nem lennének annyira sürűek az egy-két napos cselédváltások sem, ha a hatóság ezeket tudomásul venné és figyelemmel kísérré.

Kuncz Jenő ünneplése.

Ünnepi gyűlés a megyeházán.

Kuncz Jenő tb. főjegyzőnek az irodalom terén elért nagy sikerei fölötti örömeiket ma délelőtti kedves és meleg szeretettel fejezték ki tisztársai.

A vármegyei tisztviselők élükön Goda Béla alispánnal ma délelőtti 10 órakor ünnepélyes gyűlésre jöttek össze a vármegyei ház kistermében, hogy örömeiknek adjanak kifejezést afőlött, hogy egyik kiváló tisztársuk kitűnő darabjával, a Bálványok bolondjával országos sikert ért el.

Goda Béla alispán üdvözölte Kuncz Jenő drt, örömeit fejezve ki, hogy tehetségével egy társadalom elismerését tudta kivívni magának, kívánja, hogy nagy siker és dicsőség kísérje további működésében is. Végül a tisztviselők nevében egy ezüst tollat nyújtott át az ünnepeltnek.

Kuncz Jenő válaszában megköszöni a kitüntetést és ezt 19 évi működésének jutalmul tekinti.

Orvosok fizetésrendezése.

Rendelet az új közegészségügyi szolgálatról.

A községi és körorvosok egy régi vágya vált november esején valóra. — A fizetésrendezés, amelyért évek hosszú sora óta kezdődtek, életbe lépett. A belügyminiszter erről értesítette a vármegye alispánját és egyúttal fölhívta, hogy az új törvény előkészítő munkálatait az orvosi körök új beosztását, a közegészségügyi szolgálat módosítására vonatkozó intézkedéseket soron kívül eszközölje, a körorvosok törzsfizetéséről szóló kiutalásokat sürgősen készítse el és az új törvénynek megfelelő szabályrendeletet esetleg rendkívüli közgyűlése egybehívásával alkossa meg, hogy az új törvény életbelépését semmisse hátráltassa.

A belügyminiszter e fölhíváshoz terjedelmes utasítást fűz, amely az egészségügyi szolgálatról szóló új törvénynek kimerítő magyarázata.

Ennek az utasításnak egyik érdekes része az, amely a városi orvosi állásokról

szól. A miniszter a városi orvosi állások szervezésénél épségben hagyja azokat a rendelkezéseket, melyeket a város az új közegészségügyi szabályzatok megalkotásánál hozott, amennyiben a városi egészségügyi szolgálatot akként kontemplálja, hogy a városi vezetőorvos mellett szabadon hagyja azt a kérdést, hogy a többi orvosoknak kerületi beosztást, vagy munkaközi beosztást ad-e a város. A többi orvossal bíró községekben az ügyvezető orvos mellett azok az orvosi állások maradnak meg, melyeket a miniszter szükségesnek tart. Hasonlóképpen a miniszter állapítja meg azt is, hogy a városoknál is hány orvosi állás szervezendő, bár megengedi azt is, hogy a városok saját költségükre több orvost is alkalmazhassanak, mint amennyinek szükségét a miniszter megállapítja.

A törvény összes rendelkezései általában kiterjednek a városi orvosokra is, csak egyetlenegy pontban nem, ott, ahol a fizetésről van szó, ott kijelenti a miniszter, hogy az „orvosok fizetésének szabályozásáról szóló rendelkezések a városi orvosokra nem terjednek ki.”

A miniszteri rendelet a vezető orvosok tulfizetését 1600 koronában, a többi orvosok fizetését 1400 koronában állapítja meg, mely illetményeket a korpótlékokkal egyetemben az államkincstár fizet. A lakáspénzt nem állapítja meg számszerűleg a rendelet, csupán annyit mond, hogy az az orvosi igényeknek megfelelően helyi lakásvizonyok lelkiismeretes mérlegelésével állapítandó meg és pedig akként, hogy 3 szobás lakás, 1 rendelőszoba, megfelelő mellékhelyiség és házi kert álljon rendelkezésére. A lakáspénz felét az érdekelte község fizeti és ott, ahol a község az orvosnak természetbeni lakást ad, csak abban az esetben változtatandó meg a jelenlegi helyzet, ha az orvos fölszólalására konstatáltatik, hogy a lakás a fent jelzett igényeknek nem felel meg.

A miniszteri rendelet a községi és körorvosok részére időszakos helyszíni vizsgálatot rendszeresít, amelyeknek idejét a közgazgatási bizottság állapítja meg. Ezek az időszakos helyszíni kiszállások olyan helyeken tartandók meg, amelyek vasut és egyéb közlekedési eszközökkel könnyen megközelíthetők és kívánatos, hogy e rendelő napok akkor tartassanak meg, mikor az illető községekben nagyobb sokadalmak vannak együtt.

A miniszter rendelete megállapítja a betegápolási díjakat is és pedig nappalra 1 koronában, éjjelre 2 koronában. Az orvosi rendelőteremben tett látogatások e tételeknél mérsékeltebbek. Nagyobb távolságokban tett látogatásoknál távolsági díj állapítandó meg, amely a fuvardíjjal egyetemben megyei szabályrendelettel szabályozandó.

Az éjjeli mulatók kihelyezése.

Feloldott közgyűlési határozat.

A város törvényhatósági bizottsága még 1905. évben hozott határozatot, hogy az örömtanyákat mai helyükről, a város központjáról ki fogják helyezni.

A határozat természetesen csak határozat maradt egy ideig, mert a kihelyezésnek nem jött el az alkalomszerű ideje. Ez az idő nem is érkezhett el, mert egy, a folyó évben tartott közgyűlés, egy építési ügyből kifolyólag elhatározta, hogy a Fürdő-köz tervezett szabályozásától tekintve s a pénzügyi viszonyokra való tekintettel feloldja az előzőleg hozott s az örömtanyák kitélepitésére vonatkozó határozatot.

Ezt az újabb határozatot Bihar Jenő hírlapíró társunk, mint városi törvényhatósági bizottsági tag megfelelőbezte.

Igy terjesztelte fel a város az iratokat

a belügyminiszterhez, ahonnan azok ma érkeztek vissza.

A miniszter az utóbb hozott közgyűlési határozatot Bihar Jenő indokai alapján megsemmisítette és kimondta, hogy az örömtanyák kitélepitése a ma érvényben levő szabályrendelet alapján nem ütközik pénzügyi akadályokba s így a mai rend fenntartása pénzügyi helyzettel nem okolható meg.

A belügyminiszter határozata szerint tehát az 1905. évben hozott közgyűlési határozat épségben marad. Ezzel azonban a bajon segítve nincs.

A szabályrendeletnek a miniszteri leiratban idézett szakaszai csak arról intézkednek, hogy hol és milyen körülmények között üthetik fel ezek az örömtanyák sátorfájukat, szól arról is, hogy ki, milyen körülmények között szüntetheti be ezeket az örömtanyákat.

A mai viszonyok között azonban nincs szó sem új örömtanyák létesítéséről, sem meglévők bezárásáról. Így a meglévőket arra kényszeríteni, hogy külvárosokba költözködjének, eltekintve attól is, hogy ily körülmények közre rendőrségünk azokat ellenőrizni sem tudná — nem lehet.

A miniszter határozatával most már csak annyit értünk el, hogy a fent nevezett utcában építkezni nem lehet, mert a szabályozási vonalat be kell tartani s érvényessé vált előttünk újból az a határozat, melynek érvényt szerezni még sem tudunk, mert végérvényében mégis csak pénz, sok pénz kellene hozzá.

Hirek.

Mieses Győrött.

A Győri Sakkör estélye.

A kiváló lipcei sakkmeister vendégszerelésére szép számu előkelő közönség gyűlt egybe a Lloyd kistermében, hogy a f. hó 3 ra hirdetett szellemi produkciónak tanuja legyen. Ott voltak a Győri Sakkör tagjai, sokan a Magántisztviselők Otthona részéről; a hadseregek s a sajtó is képviselve volt.

Pontban 9 órakor kezdetét vette az estély, melyen Mieses egyidejűleg 6 játszmát vezetett kiváló játzsók ellen, a tábla megtekintése nélkül. A játzsók lépéseit Chalupetzky Ferenc közölte a mesterrel, ki azokra gyorsan megmondta válaszáat, melyet a közvetítő a táblán eszközölt.

A játzsók a következőkép sorakoztak: az I. sz. táblánál foglalt helyet Dr. Mike Lajos ügyvéd, a Komáromi Sakkör alelnöke, a II. sz. táblánál Braun Gábor magánhivatalnok (Győr), a III. sz. táblánál Lakos Izsó, a Komáromi Takarékpénztár áruosztályának igazgatója, a IV. sz. táblánál Harmath Béla számtiszt (Győr), az V. sz. táblánál Dr. Balázs Ernő orvos (Győr), a VI. sz. táblánál Radnóti József hírlapíró (Győr).

Kezdetben lassan ment a játék, mert a mester nagyon megalapozta játszmáit. Általános bámulatot keltett, mikor a 12. lépés után az összes játzsók összes figuráinak állását hibátlanul elmondta.

Ezt követte csakhamar az első befejezett játszma. Dr. Mike Lajos francia játszmában 17 lépés után kifogástalan játékkal remiest ért el. Ettől kezdve már gyorsan ment a játék. 11 órakor Radnóti József francia játszmáját 31 lépés után feladta, mert a matt elkerülhetetlen volt. Ezt követte rövid időn belül Harmath Béla kapitulációja, ki a kettős huszárjátékban tisztelőnye dacára mozdulni sem tudott. Majd Braun Gábor adta fel 23 lépésben a bécsi játszmát, mert vezérvessztes elkerülhetetlen volt.

A Lakos-féle elhárított királycselt nem fejezték be, mert a lépésközlésekor félreértés támadt. Miesesnek már minőségelőnye volt.

Első győri angol- és francia divat-szalón.

Minden hölgy, ki elegáns és olcsó ruhát óhajt, keresse fel az én divat-szalónomat. Jó és modern szabásról biztosítom a m. t. hölgyeket A legújabb angol- és francia lapokkal rendelkezem. Olcsó és gyors kiszolgálás. — Mélyen tisztelt hölgyeim rendeléseit kéri

Vimposek János, Győr, Rákóczi Ferenc-utca 27. sz. em.

Az utolsó játszma végre meghozta a nyerést a győrieknek; Dr. Balázs bécsi játékból 60 lépés után nehéz végjátékban megverte a mestert.

Az eredmény tehát $3\frac{1}{2}$ nyert, $1\frac{1}{2}$ veszített s 1 befejezetlen játszma, a mester javára.

Mieses roppant biztonsággal játszott; a küzdelem befejeztével hívei zajosan megéljenztek. Az estély fél 1 órakor ért véget.

A magyar nyelvért.

— A hittan tanítása. —

Annál a nagy érzékenységnél fogva, mellyel hazánkban a felekezeti ügyei iránt mindenki viseltetik, abban a nagy küzdelemben, melyet a kormány a magyar nyelv terjesztése érdekében kifejt, az egyházak csak alig vehették ki részüket.

Az állami iskolákban az egész ország területén magyar a tanítás nyelve, legfőképpen mint közvetítő tanítás nyelvet a kalmazták az alsóbb osztályokban a tanuló anyanyelvét. Egyedül a hittan tanítási nyelve volt sok iskolában kizárólag a növendékek anyanyelve, még akkor is, ha a tanulók nagyrésze már tudott annyit magyarul, hogy a hittant magyarul is megértette volna.

Annál a hatalomnál fogva, mellyel a nemzeti lelkesedés a népre gyakorolnak s az érzékenységnél fogva mellyel azok a nemzeti nyelvek jogai iránt éreznek, még senki sem merete a régi uzust megbolygatni és a magyarosodás eminens érdekét e konservatív szellemmel szembeállítani.

Apponyi Albert gróf végre is szakított az előítélettel s minden magyar ember őszinte öröme elrendelte, hogy az ország valamennyi állami elemi iskolájában a liturgiái részeket, kivéve a felsőbb osztályokban a hittan magyarul kell tanítani. Ha pedig ez üdvös intézkedés a lelkesedés macacssága miatt keresztülvihetetlen lenne egyes iskolákban, így az illető az illető lelkészeket a miniszter meg fogja vonni a hitoktatási díját.

— **Ünnepély Erzsébet királyné emlékére.** Nagyasszonyunk, Erzsébet királyné iránti kegyeletét impozáns ünnepély keretében óhajta megünnepelni a főreáliskola ifjúsága. Már hetek óta nagyarányú készülődések folynak a Révai önképzőkör vezetésével, hogy az emlékünnap minél méltóbb legyen Erzsébet királyné emlékéhez. Az ifjúsági énekkar s zenekar értékes számokra készül. A Révai kör igazán helyzetének magaslatán áll, midőn működését ilyen irányban is kifejti. Elhunyt nagyjaink, alakjainak felelevenítése az ifjúságra csak termékenyítőleg hathat.

— **Az ingyenes népoktatás.** Az államnak körülbelül negyedmillió koronájába kerül az ingyenes népoktatás. Ennyivel kárpótolja ugyanis az egyes iskolafőntartókat tan- és beírási címén. Az eddig fizetett díjak így oszlanak meg: Róm. katn. iskolákban tandíj 676.000 korona, beírási díj 107.050 korona. Zsidó iskolákban tandíj 580.000 korona, beírási díj 30.000. Református iskolákban tandíj 365.000, beírási díj 20.000. Ágostai evangélikus iskolákban tandíj 300.000, beírási díj 18.000. Községi iskolákban tandíj 247.000, beírási díj 87.000. Állami iskolákban tandíj 184.308, beírási díj 97.000. Görög kath. iskolákban tandíj 19.000, beírási díj 6000. Unitárius iskolákban tandíj 4000 korona. Összes tandíj 2.422.308 korona beírási díj 370.000 korona. Ezenkívül a 30 filléres nyugdíjjáru-lék fizetése is megszűnik. Ehelyett az állam 700.000 koronával kárpótolja évenként a nyugdíjintézetet. A törvény állami iskolákban 1909-ben, a többi iskolában 1910-ben lép életbe.

— **Nagy idők tanuja.** Ismét eggyel kevesebb. Megapad a száma a hősöknek, kik szabadságunkért, függetlenségünkért karddal a kezükben küzdöttek. Mint részvétellel értesülünk, november 3-án meghalt Hechtl Frigyes 48-as honvéd 78 éves korában. A család a gyászestéről a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak, a számos rokonság nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett férjének, illetve édesatyjuk, nagyatyjuk és ipjoknak Hechtl Frigyes urnak volt 48-as honvédek folyó évi november hó 3-án hajnalban, életének

78-ik, boldog házasságának 40-ik évében rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványa folyó évi november hó 5-én d. u. 3 órakor fog a Kálvária-utcában levő 5. számú családi házból az ágost. evang. hitvallás szer-tartásai szerint a belvárosi köztemetőben a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Béke hamvaira! Özv. Hechtl Frigyesné szül. Mausberger Hermin, az elhunyt neje. Hechtl Ilka özv. Falb Mátyásné. Hechtl Irén férj. Bozzay Jánosné, Hechtl Irma férj. Gerő Mihályné, ez elhunyt leányai. Bozzay János. Gerő Mihály, az elhunyt vő. Falb Kálmán, Falb Sándor, Falb Ilus, Bozzay Árpád, Bozzay Ilus, ifj. Gerő Mihály, Gerő Sándor, Gerő Andor, Gerő Mici, az elhunyt unokái.

— **Ozsonna-hangverseny.** Az izr. nőegyletnek folyó hó 8-án délután 5 órakor a Royal hangversenytermében végbemenő ozsonna-délutánján Lenkei Lotár énekét Günsburg Róza, Ludasi Olga (Szántó Adolf főkantortanítványának) énekét pedig Kirchner Elek fogja zongorán kísérni. Külön falragaszok és külön meghívók nem lévén, ez uton hívja meg a közönséget.

— **Szávay Gyula Győrött.** Kovács Pál emléktáblájának leleplezési ünnepélyére a város az Otthon írók és hírlapírók körét is meghívta. A kör tegnap tartott választmányi ülésén a meghívást elfogadta és megbizta Szávay Gyulát, hogy az Otthont képviselje az ünnepélyen.

— **Csábítás a kivándorlásra.** Nagyhangú hirdetményekre hívja fel a belügyminiszter a törvényhatóságokat. A „H. E. Frihb Coks Company” amerikai cég hirdeti, hogy a pittsburgi és cannelsvillei koks-kemencéinél szünetelő üzemenek 75 százalékát újból felakarja venni s e célból 5000 magyar munkást hív Amerikába. A belügyminiszter felhívja a vármegyét, hasson oda, hogy a megyében levő munkások az ügynökök csábos ígéreteinek fel ne üljenek, mivel az amerikai munkások az ottani törvények alapján követelik, hogy az összes kivándorló munkásoknak akadályozzák meg a partraszállást. Erre ígéretet is kaptak s így a magyar munkások nagy költségre kerülő odautazása csak meddő kísérletezés lenne.

— **Szigeti gyárak vizellátása.** A győrszigeti gyárak vizellátásának megoldásakor a Kohn olajgyárnál a város felállította a szifon vezeték szivattyuját. A szivattyu próbáját Steiner László városi mérnök vasárnap délelőtt 10 órakor ejti meg.

— **Betörés.** Friedmann Gyula tényő falusi születésű ember Budapesten több betörést követett el. A Pöckl és Haas, Hollós Adolf és Szobotka Henrik cégek zárt üzleteibe betört és onnan 200-tól 600 koronáig terjedő összeget ellopott és kereket oldott. A jeles férfit a rendőrség körözi.

— **Vigyáztalan asszonyok.** Tegnap délután 3 órakor a Gyógyszertár-köz 3. sz. alatti ház udvarán Hajdár Mihályné és Pusztai Mihályné gyümölcs-árusok betették kosaraikat. A kosarak mellett ott volt a paraszas fazék is, a melyben a vigyázatlan kofák égye hagyták a paraszat. Ettől a kosár maggyuladt, szerencsére a házbüliek hamar észrevették és eloltották, így a tűz nagyobb károkat nem okozhatott.

— **2000 drb. női- és gyermek-felöltő** érkezett a budapesti női felöltő áruház lera-katába Győr, Baross-ut 13. Zink-féle ház. Hol pelüsch-kabátok 7 forinttól, posztó pale-tok 4-80-tól, pongyolák 3-50-től feljebb. El-adásra kerülnek selyem blous, míg a készü-let tart 3-50 kr. Szörme Colyek és Muffok 1-50-től feljebb.

— **Kaiser Vilmos és Társa** drogue-ria üzletét a Baross-ut 32. szám (Dr. Mayer Adolf fogorvos háza) alá helyezte át. Mindennemű pipere, gummiáru és drogueria cikkek nagy raktára.

— **Próba szerencse!** A legszerencsésebb osztálysorsjegyek a **győri dohányagy-árudában Fleischmann Mór** főelárusítónál kaphatók. Az I. osztályra egy egész 12 kor., fél 6 kor., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 kor. 50 fillér.

120 cm. széles tiroli posztó kosztü-

mökre minden színben kapható; métere 72 krajcár Berger és Perczel nagyáruházában Győr, Baross-ut 12. sz. a. szerezhető be.

Cigány brutalitás.

— Ütemes nevelés. —

Megdöbentő hírt jelentenek Asszony-fáról. Kolompár István cigány úgy megvert egy bandájába tartozó leányt, hogy be kellett szállítani a kórházba, hogy most életveszélyes sebeivel vívódik.

Az eset a következő: Kolompár István parancsot adott Tökölly Juliának egy gaztett véghezvitelére, melytől a leány minden ci-gány nevelése dacára visszariadt és megta-gata az engedelmességet. A dānsi fajroko-naihoz méltó haramia természetű cigány erre úgy agyba-főbe verte, hogy vérbe-fagyva maradt az országuton.

Midőn a kegyetlen mórét megkérdez-ték, hogy miért bántotta a leányt, cinikusan felelte:

— Csak egy kis szófogadásra akartam tanítani a haszontalant.

Es ez nem egyedül álló dolog a cigá-nyok között, a régi pátrarchalis szokások fennmaradása egy sereg kegyetlenséget rejt magában, melynek minduntalan áldozatul esik egy-egy cigány. A vajdának tartozó fel-tétlen engedelmesség nemcsak a cigányok életét veszélyezteti állandóan, hanem a tár-sadalmi rendünket is nem egyszer fenyegeti.

Végre itt volna az ideje, hogy azt a helyes módot alkalmazzuk, mely e fajt a civilizáció útjára tereli.

Színház.

A bálványok bolondja. Dr. Kuncz Jenő nagyszerű színművének harmadik elő-adására is színültig telt meg a színház vá-logatott közönséggel. Földszint, páholy, kar-zat egyaránt szívből tapsolt a szerzőnek és szereplőknek, kik ez estén különös ambiciót fejtettek ki szerepeik megjátszásán. Külön-ösen Ladányi Imre multa felül önmagát mes-teri játékkal, mellyel mintegy a fővárosi nagy színpadok levegőjét hozta be kis színpa-dunkra. Szép pálmát kapott a szerző méltó elismerése jeléül. Megjelent ez estén a köz-ségi jegyzői kar néhány tagja is, kik hatal-mas babérkoszorúval tisztelték meg a szer-zőt a szalagon e felirással: „A vármegye aranytollu jegyzőjének — a községi jegyzők.”

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti terménytőzsde árjegyzés.

Zárlat d. u. 1 órakor.

Az árak 50 kilógrammonként.

Buza (októberi)	1083—84
Buza (áprilisi)	1236—37
Rozs (októberi)	913—14
Rozs (áprilisi)	1021—22
Zab (áprilisi)	844—45
Tengeri (májusi)	747—48

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

Alkalikus natron-lithionos GYÓGYVIZ

Orvosi ag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese- és húgyhólyag-bán-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

Központi iroda: Budapest V., Lipót-körút 29.

KAPHATÓ: gyógytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

Gyermekruha varrást úgy fiu, leányka, valamint baba-kelengyét, alsó- és felső ruhavarrást jutányosan elvállalok. V. ker. Akác-utca 10. sz. I-ső ajtó.

Kiadótulajdonos: a „GYŐRI NAPLÓ” újságvállalat.

Szt. Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári
gyógyhely.
Természetes
forró-meleg

kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, zuhany-massage, vizgyógyintézet, szénsavas fürdők, villanyfényszerű fürdők, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos ellátás. Csuz, köszvény, ideg- és bőrbajok stb. felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

Mielőtt szükségletét beszerezné
férfi és női cikkekből a téli
— idényre, tekintse meg —

Schiller Vilmos

■ olcsósági áruházát ■

Kazinczy-utca 11. Takarékpénztári épület, hol jó árut olcsón vásárolhat. — Szolid kiszolgálás.

SCHMIDL L. GYŐR

Hazánk elsőrangú gyára.

Kakaópor, csokoládé
és finom cukorkák.

Egy napi termelőképesség 5000 kgr.
Illusztrált árjegyzék ingyen!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz”, •
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Aki

állást keres, vagy kínál,
venni vagy eladni akar, ál-
talanban eredményesen hir-
detni, illetve hirdetések
szembetűnő formában és a
célnak leginkább megfelelő legalkal-
sabb újságokban vagy folyóiratokban
elhelyezni óhajt, az mindenkor tárgyilagos tanács-
ban és lelkiismeretes legelőcsőbb kiszolgálásban
részesül

Jaulus és Társa

(Haasenstein és Vogler)

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

legrégibb, még 1855-ben alapított hirdetési
iroda által.

Ujságkatalogust díjmentesen küldünk.

Telefon 34-45.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

247248/C III. 1908.

Zónarendszerű személydijszabás életbeléptetése.

A magy. kir. államvasutak igazgató-
ságtól nyert értesítés szerint a szabadka-
gombos palánkai h. é. vasuton a megnyitás
napján zónarendszerű személydijszabás lép
életbe.

A menetárak a kifüggesztett menet-
díjtablákból kivehetők.

Az új személydijszabás a magy. kir.
államvasutak dijszabás elárúító irodájában
(Budapest Csengery-utca 33. szám) 20 fil-
lérért hapható.

Budapest, 1908. október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Telefon:

Városi iroda 251.

Raktári iroda 285.

Mayer Ernő

felhívja a n. é. közönség szíves figyelmét
köszöntelepére, szállít:

**la porosz kőszent,
tatai darabos szent és
tatai tojás brikket**

kicsinyben és nagyban.

Pontos súlyért szavatol.

Eladó ház. Kálvária-utca 25.
adómentes ház eladó. Bővebbet Gaál
János vendéglősnél Kossuth-utca 97.

Hirdetések

jutányos áron fel-
vétetnek a
kiadóhivatalban

„M-i-t? — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jakobi-
féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadohoz egy érdekes búvészártyát tartalmaz.

Egyedül valódi csak **THIERRY BALZSAMA**

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb
megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott
különleges utazó-családiüveg 5 korona. — Csoma-
golás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3 60 korona. A
legjobb háziszerek gyomorhaj, gyomorégés, görcs,
köhögés, mellbaj, belső szervezet mindennemű
gyulladás köszvény, tagszagatás, mindenféle seb,
sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb.
ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal
gyógytár Thierry A., Pregrada Rohics mellett.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész,
Egger J. és Egger Leó dr. és Vértes L. Lugos.
Győrben kapható: Dr. Flesch Emilnél.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége
Kolozsvarott.

34832/908. sz. I/d.

Versenytagyalási hirdetés.

(Rostált kavics szállítására.)

A magyar királyi államvasutak kolozs-
vári üzletvezetősége a marosvásárhely-szász-
régeni vonal kavicsolásához szükséges 32.000
m³, azaz harminckétezer köbméter rostált ka-
vics szállításának biztosítására ezennel nyil-
vános pályázatot hirdet. A szükséges kavics-
mennyiség az alábbi határidők alatt szállít-
tandó be és pedig: 1909. évi március hó
15-ig 5000 m³, 1909. évi március hó 31-ig
5000 m³, 1909. évi április hó 15-ig 5000
m³, 1909. évi április hó 30-ig 5000 m³,
1909. évi május hó 15-ig 5000 m³, 1909. évi má-
jus hó 31-ig 5000 m³ és 1909. évi június
hó 10-ig 2000 m³.

Ajánlati minta és a pályázati feltételek
az alulírott üzletvezetőségénél ingyen kapha-
tók és megtekinthetők.

Az ajánlatok csakis a külön e célra
szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállításhoz a következő feltételek
irányadók:

A szállítás a magyar királyi államvas-
utaknál érvényben levő s anyagok szállítá-
sára vonatkozó 122391/96. sz. általános,
valamint az alábbi különleges, nemkülönben
a jelen pályázati feltételek értelmében esz-
közlendő, mely feltételek a pályázati hatá-
ridőig alulírott üzletvezetőség anyag- és lel-
tárbeszerzési osztályánál, valamint a magyar
királyi államvasutak igazgatóságánál és min-
den üzletvezetőségénél naponként a hivatalos
órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlat egész sükségletre, vagy an-
nak bármely részmenyiségére is szólhat.

Az ivenként 1 koronás magyar okmány-
bélyeggel ellátott szabályszerien kiállított alá-
írt és pecséttel lezárt s értetlen borítékban el-
helyezett ajánlat ezen alábbi külcimmet.

Ajánlat rostált kavics szállítására a
34932/908. számhoz 1908. évi november 28-ig
déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak
kolozsvári üzletvezetőségének általános osz-
tálya főnökéhez (Kolozsvar, Bocskay-tér 4.
sz.) benyújtandó vagy posta útján bekül-
dendő, megjelvezvén, hogy csakis ezen fel-
tételnek megfelelő ajánlatok fognak tárgya-
lás alá vétetni.

A versenytagyalás 1908. november hó
23-án a kolozsvári üzletvezetőség általános
osztályában déli 12 órakor fog megtartatni,
a hol az ajánlatok felbontatnak. Az ajánlat-
tevők vagy azok igazolt képviselői a verseny-
tagyaláson jelen lehetnek. Az odaírt és idő-
pontja az ajánlatok felbontási idejétől számi-
toltól 4 héten azaz 1908. évi december hó
26-ig állapittatik meg, mely időpontig az
ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben ma-
radnak és azokat vissza nem vonhatják.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyi-
ségek értékének megfelelő 5%-a készpénz-
ben, vagy állami letétekre alkalmas értékpá-
pirokban 1908. évi november hó 27-én déli
12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtő-
pénztáránál letendő, esetleg posta útján oda
beküldendő.

A bánatpénz hivatkozással jelen hirdet-
ményre említett gyűjtőpénztárhoz külön bo-
ritékban küldendő be.

Kolozsvar, 1908. október hóban.

Az üzletvezetőség.